22/06/2020

“ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ ΗΘΟΣ”: Ολοκληρώθηκε το 26ο Επιστημονικό Συμπόσιο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Ολοκληρώθηκαν την Κυριακή 21 Ιουνίου το πρωί οι εργασίες του 26ου Επιστημονικού Συμποσίου με θέμα: «ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ ΗΘΟΣ» το οποίο διεξήχθη το διήμερο 20 και 21 Ιουνίου στον παλαιό Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των Αγίων Αποστόλων Παύλου και Πέτρου Βεροίας, χωρίς την συμμετοχή, όπως είθισται, εκπροσώπων των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Αυτοκεφάλων Εκκλησιών εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού.

Κατά την 1η Συνεδρία προήδρευσε ο Καθηγητής κ. Θεόδωρος Γιάγκου, Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. και εισηγήσεις έκαναν: α) ο κ. Χαράλαμπος Ατματζίδης, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Ο απόστολος Παύλος, η διδασκαλία του για το Ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού και η σχέση της με την ηθική», β) η κ. Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, αν. Καθηγήτρια της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., η οποία ανέπτυξε το θέμα: «Οικολογική δικαιοσύνη και χριστιανική ηθική – μια βιβλική προσέγγιση» και γ) ο

κ. Χρήστος Καραγιάννης, αν. Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Ο Δεκάλογος και η ηθική κατά την Παλαιά Διαθήκη».

Κατά την 2η Συνεδρία προήδρευσε ο Καθηγητής κ. Συμεών Πασχαλίδης, πρόεδρος του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. και εισηγήσεις έκαναν: α) ο κ. Απόστολος Κραλίδης, Καθηγητής της Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ., ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Η ηθική στις μονοθεϊστικές θρησκείες» και β) η κ. Φλώρα Καραγιάννη, Διδάκτωρ Βυζαντινής Αρχαιολογίας – Θεολόγος, Διευθύντρια Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, η οποία ανέπτυξε το θέμα «Η χριστιανική τέχνη ως εκφραστής της ηθικής του Χριστιανισμού».

Κατά την 3η Συνεδρία προήδρευσε ο Καθηγητής κ. Παναγιώτης Σκαλτσής, Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ. και εισηγήσεις έκαναν: α) ο κ. Γεώργιος Μαρτζέλος, Ομ. Καθηγητής του Α.Π.Θ. και Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Νεάπολις της Πάφου, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Δόγμα και ήθος στην πατερική παράδοση», β) ο κ. Νικόλαος Κόϊος, Αν. Καθηγητής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Θεμελιώδεις αρχές για μια Χριστιανική βιοηθική» και γ) ο Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος κ. Γεώργιος, Καθηγητής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Διά Χριστόν Σαλοί: Η “ανήθικη” εφαρμογή του Χριστιανικού ήθους. Η περίπτωση του Οσίου Νικοδήμου του Βεροιέως».

Μετά την ολοκλήρωση των εισηγήσεων εκ μέρους της επιστημονικής επιτροπής των «Παυλείων» ο Καθηγητής κ. Χαράλαμπος Ατματζίδης ανακοίνωσε το θέμα των ΚΖ΄ Παυλείων (Ιούνιος 2021), το οποίο θα είναι «Ο Απόστολος Παύλος και οι λόγιοι της Τουρκοκρατίας (Αφιέρωμα στα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης)».

Κατά την λήξη του συνεδρίου εψάλησαν βυζαντινοί ύμνοι από χορό ιεροψαλτών υπό τη διεύθυνση του κ. Νικολάου Χανουμίδη.

Το συμπόσιο παρουσίασε ο Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας Αρχιμ. Δημήτριος Μπακλαγής.

Κατά το τριήμερο 25, 26 και 27 Ιουνίου στις 7:00 μ.μ., μέσα από την ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως και την αντίστοιχη σελίδα στο Facebook θα πραγματοποιηθεί μετάδοση του συμποσίου μαζί με τις εισηγήσεις του κ. Χρήστου Καρακόλη, Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., ο οποίος θα αναπτύξει το θέμα «Η ηθική της Βασιλείας του Θεού στο κήρυγμα του Ιησού Χριστού», καθώς και της Μοναχής Θεοξένης, Καθηγουμένης της Ι. Μ. Χρυσοπηγής Χανίων, η οποία θα αναπτύξει το θέμα «Ο απόστολος Παύλος, η ηθική του διδασκαλία και ο μοναχισμός».

Στο τέλος ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων κήρυξε την λήξη των εργασιών του 26ου Επιστημονικού Συμποσίου με θέμα: «ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ ΗΘΟΣ» και ανέφερε μεταξύ άλλων: «Πλούσιοι οἱ προλαβόντες ἑστιά-τορες· ἐκ γάρ Παύλου τά ὄψα δα-νεισάμενοι, τήν ἐδωδήν ἥρτυσαν. Ἀλλ᾽ ἡμῶν μέν ἑστιάτορες, Παύλου δέ οὗτοι ἀριστηταί· κλήτωρ γάρ πάντων ἡμῶν φιλότιμος Παῦλος, καί τοσαύτη τῶν παρ᾽ αὐτοῦ χορη-γουμένων ἐδεσμάτων ἡ περιουσία, ὡς τούς αὐτῶν ἐμφορουμένους πλουσίας ἑτέροις παρατιθέναι τραπέζας».

ΓΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΝΤΕ ΚΛΙΚ ΕΔΩ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ Η ΟΜΙΛΙΑ

Πλούσιοι ὅσοι μᾶς προσκάλεσαν νά ἀπολαύσουμε τό πνευματικό αὐτό συμπόσιο. Προετοίμασαν τό τραπέζι δανειζόμενοι τά ἐδέσματα ἀπό τόν Παῦλο. Αὐτοί πού μᾶς προσφέρουν τά ἐδέσματα, εἶναι καί ἐκεῖνοι προσκεκλημένοι τοῦ Παύ-λου, διότι αὐτός πού μᾶς προσκα-λεῖ ὅλους εἶναι ὁ Παῦλος. Καί εἶναι τόση ἡ ἀφθονία τῶν ἐδεσμάτων πού προσφέρει, ὥστε ὅσοι τά ἀπο-λαμβάνουν, μποροῦν νά παραθέ-τουν καί σέ ἄλλους πλούσια γεύ-ματα.

Τούς λόγους αὐτούς τοῦ μεγάλου Ἀντιοχέως πατρός, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀπό ἕνα ἐγκώμιό του πρός τόν προσ-φι-λέστατό του ἀπόστολο Παῦλο, δανείζομαι αὐτή τήν ὥρα, κατά τήν ὁποία ἀπό τοῦ βήματος τοῦ

περικαλλοῦς αὐτοῦ παλαιοῦ Μη-τρο-πολιτικοῦ ναοῦ τῆς Βεροίας, τόν ἀφιερωμένο εἰς τούς πρωτο-κορυφαίους ἀποστόλους Παῦλο καί Πέτρο, καλοῦμαι νά συνοψίσω ὅσα ἀκούσαμε καί ὅσα γευθήκαμε κατά τή διάρκεια τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ Συμποσίου πού ὁλοκληρ-ώ-νεται σήμερα.

Καί ἄς μήν θεωρηθεῖ ρητορική ὑπεβολή τό «γευθήκαμε», διότι γιά τόν λόγο τοῦ οὐρανοβάμονος ἀποστόλου Παύλου, τόν ἀποστο-λικό καί συγχρόνως εὐαγγελικό, ἰσχύει τό τοῦ ψαλμωδοῦ Δαβίδ, «γλυκύτερος ὑπέρ μέλι καί κη-ρίον».

Δέν ἀποτελεῖ ὅμως ὑπερβολή καί γιά ἕναν ἀκόμη λόγο, διότι ὅσα ἀκούσαμε αὐτές τίς δύο ἡμέρες στίς εἰσηγήσεις τῶν ἐκλεκτῶν ὁμιλη-τῶν, δέν ἦταν «ἔπεα πτερόεντα», ἀλλά λόγοι οὐσίας πού φώτισαν πλευρές τοῦ θέματος τοῦ Συνε-δρίου μας: «Εὐαγγέλιο καί ἦθος κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο», καθώς ἡ πολυσημία τῆς ἐννοίας ἦθος ἀξιοποιεῖται μέ ποικίλους τρόπους σέ διαφορετικά πολιτιστικά καί θρησκευτικά συμφραζόμενα.

Αὐτούς θέλησαν νά φωτίσουν μέ τίς ὁμιλίες τους οἱ διακεκριμένοι εἰσηγητές μας.

Στό πρῶτο μέρος παρακολουθή-σαμε τή μετάβαση ἀπό τήν ἠθική κατά τήν Παλαιά Διαθήκη, ἡ ὁποία στηρίζεται στίς Δέκα ἐντολές πού ἐκφράζουν τόν ἠθικό νόμο τοῦ Θεοῦ, στή σχέση τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀποστόλου Παύλου γιά τό Εὐ-αγγέλιο μέ τήν ἠθική. Καί εἴδαμε πῶς ὁ πρωτοκορυφαῖος ἀπόστο-λος, ἄν καί ἀξιοποιεῖ τίς ἠθικές ἀξίες τόσο τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ὅσο καί τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, προσδιορίζει ὡς βασικό στοιχεῖο τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς τή σύν-δεσή της μέ τό πρόσωπο τοῦ

Ἰησοῦ καί τήν προβολή του ὡς προτύπου πρός μίμηση τῶν πιστῶν. Μέ τόν τρόπο αὐτό ὁ ἀπόστολος Παῦλος δέν καθορίζει ἁπλῶς τή χριστια-νική ἠθική, ἀλλά δείχνει καί σέ μᾶς πῶς νά ἀντιμετωπίζουμε τίς ἠθι-κές προκλήσεις τοῦ συγχρόνου κό-σμου κατά τό πρότυπό του.

Μεταξύ αὐτῶν τῶν προκλήσεων συγκαταλέγεται καί τό σημαντικό θέμα τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως, στήν ἀντιμετώπιση τοῦ ὁποίου, ὅπως ἀκούσαμε, μπορεῖ νά συμ-βάλ-λει τό χριστιανικό ἦθος, πού χαρακτηρίζεται ἀπό τή δίκαιη χρήση καί τόν σεβασμό τῆς ὑπό-λοιπης δημιουργίας.

Οἱ εἰσηγήσεις τοῦ δευτέρου μέ-ρους τοῦ Συνεδρίου μας ἐστίασαν σέ δύο διαφορετικές μεταξύ τους ἐκφράσεις τῆς ἠθικῆς. Ἡ μία ἀφο-ροῦσε στήν ἠθική μέσα στίς μονο-θεϊστικές θρησκεῖες, πού παρότι ὁρισμένοι ἐρευνητές θεωροῦν ὅτι διαμορφώνεται μεταξύ Ἰουδαϊ-σμοῦ, Χριστιανισμοῦ καί Ἰσλάμ μία «κοινή ἠθική», πού ἀποτελεῖ μέρος «τῆς θείας Ἀποκαλύψεως», πού καί οἱ τρεῖς θρησκείας ἀποδέχονται μέ τόν δικό τους τρόπο ἡ κάθε μία, τελικά δέν μποροῦν νά ἀμφισβη-τη-θοῦν οἱ διακριτές διαφορές τους.

Μέ τή δεύτερη εἰσήγηση μετα-φερθήκαμε στόν χῶρο τῆς βυζα-ντινῆς καί μεταβυζαντινῆς τέχνης καί παρακολουθήσαμε μέ ἐντυπω-σιακά εἰκονογραφικά παραδείγμα-τα πῶς μέσω αὐτῆς ἀποτυπώνεται ἡ χριστιανική ἠθική καί ἀνα-δει-κνύεται τόσο αὐτή ὅσο καί ἡ τιμω-ρία τῆς ἀνηθικότητος.

Οἱ τρεῖς εἰσηγήσεις τοῦ τελευ-ταίου μέρους πού παρακολουθή-σαμε σήμερα μᾶς παρουσίασαν τρεῖς ἀκόμη πτυχές τοῦ πολυ-πλεύ-ρου θέματος τῆς σχέσεως Εὐαγ-γελίου καί ἤθους.

Ἡ πρώτη εἰσήγηση μᾶς παρου-σίασε τή σχέση ἤθους καί δόγματος σύμφωνα μέ τούς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Καί, ὅπως εἴδαμε, οἱ πατέρες, ἔχοντας βιβλικές προϋ-ποθέσεις καί καταβολές, θεωροῦν, κατά κοινή παραδοχή, τή σχέση τοῦ ἤθους μέ τό ὀρθόδοξο δόγμα ἀμφίδρομη, σέ τέτοιο μάλιστα βαθμό, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό τά ἔργα τους μέ μοναδικό καί ἀνεπα-νά-ληπτο τρόπο, ὥστε τό ὀρθόδοξο δόγμα νά ἀποτελεῖ ἔκφραση καί διασφάλιση τῆς πνευματικῆς ἐμπει-ρίας τῆς Ἐκκλησίας καί τό ὀρθόδοξο ἦθος ἀπαραίτητη προϋ-πόθεση γιά τή διατύπωση τοῦ ὀρθο-δόξου δόγματος.

Τό χριστιανικό ἦθος καί ἡ ὀρθόδοξη παράδοση, ὅπως ἀκού-σαμε στή δεύτερη εἰσήγηση, καλεῖ-ται καί μπορεῖ νά δώσει διέξοδο στά ἀδιέξοδα τῆς ἐπιστήμης καί τῆς βιοηθικῆς πού ἀνακύπτουν καθημερινά στόν σύγχρονο κόσμο μας, τό διαπιστώσαμε, ἄλλωστε, μέ ἀφορμή τήν πανδημία τοῦ κορω-νοϊοῦ,

ἐνῶ ἡ διαφορετική ἐφαρμογή τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, ὅπως βιώ-νεται ἀπό τούς

διά Χριστόν σαλούς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, καί βιώ-θηκε καί ἀπό τόν συμπολίτη μας ὅσιο Νικόδημο, σύμφωνα μέ τήν τελευταία εἰσήγηση, μᾶς δίδει μιά ἄλλη προοπτική ἐφαρμογῆς τοῦ λόγου τοῦ πρωτοκορυφαίου ἀποστόλου «τοῖς πᾶσι γέγονα τά πάντα, ἵνα πάντως τινάς σώσω».

Ἡ σωτηρία τῶν πάντων εἶναι, ἄλλωστε, γιά τήν ὀρθόδοξη χρι-στιανική Ἐκκλησία καί πίστη καί γιά τόν οὐρανοβάμονα ἀπόστολο Παῦλο ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο ἀγω-νίζεται νά μορφώσει τό ἦθος τῶν πνευματικῶν του τέκνων, ἀνεξάρ-τητα ἀπό τίς πολιτιστικές καί θρη-σκευτικές καταβολές τοῦ καθενός, καί νά τό μεταποιήσει σέ ἦθος Χριστοῦ, σέ ζωή Χριστοῦ.

Σέ μία ἐποχή κατά τήν ὁποία τά ἤθη τῶν ἀνθρώπων ἀλλοιώνονται μέ ταχύ-τατους ρυθμούς, ἡ σημασία καί ἡ ἀναγκαιότητα τοῦ Εὐαγγε-λικοῦ ἤθους τό ὁποῖο διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἶναι προφα-νής, καί πιστεύω ὅτι οἱ εἰσηγήσεις τῶν ἐκλεκτῶν ὁμιλητῶν μας, καθώς καί ἡ συζήτηση πού ἀκο-λούθησε, ἀποτελοῦν καί θά ἀποτε-λέσουν, καί ὅταν θά λάβουν τήν ἔντυπη μορφή τους στά Πρακτικά, ἔναυσμα περαιτέρω προβλημα-τι-σμοῦ γιά ὅλους μας.

Τό ΚΣΤ΄ Συμπόσιο πρός τιμήν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Παύλου ἤδη ὁλοκληρώθηκε. Καί γι᾽ αὐτό θέλουμε νά ἐκφράσουμε στόν πρω-τοκορυφαῖο ἀπόστολο καί ἀπό-στολο τῶν Βεροιέων, μέγα Παῦλο, περισ-σότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορά, τήν ἄπειρη εὐγνωμοσύνη μας, γιατί, παρά τίς μεγάλες δυσκολίες αὐτῆς τῆς περιόδου ἐξαιτίας τῆς πανδημίας, μᾶς ἀξίωσε νά μήν διακόψουμε τήν πνευματική ἀλυ-σίδα τῶν πρός τιμήν του συνε-δρίων, ἀλλά νά ἀπολαύσουμε καί φέτος τήν τρυφή τῆς μετοχῆς στούς λόγους του καί συγχρόνως νά τοῦ ἀπονείμουμε δι᾽ αὐτοῦ αἶνον εὐχαριστίας καί ἀγάπης.

Εὐγνωμοσύνη καί εὐχαριστία ὀφείλουμε καί πρός ὅλους τούς Προκαθημένους τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἱ ὁποῖοι διά τῶν σε-πτῶν μηνυμάτων τους, τῶν εὐχῶν καί εὐλογιῶν τους, ἐνίσχυσαν τήν προσπάθεια τῆς διοργανώσεως τοῦ Συνεδρίου μας.

Πρωτίστως εὐχαρι-στοῦμε τήν Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότητα, τόν Οἰκουμενικό μας Πατριάρχη, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀπέ-στειλε καί βιντεο-σκο-πημένο τό μήνυμά του.

Εὐχαριστοῦμε ἀκόμη θερμότατα τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἀλε-ξανδρείας κ. Θεόδωρο, τόν Μακα-ριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο καί τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, οἱ ὁποῖοι τίμησαν ἐπίσης τό Συνέδριό μας μέ τά μηνύματά τους.

Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ὀφείλουμε στά ἐλλογιμώτατα μέλη τῆς Ἐπι-στη-μονικῆς καί Ὀργανωτικῆς Ἐπι-τροπῆς γιά τήν ἀποτελεσματική προετοιμασία τοῦ Συνεδρίου ὑπό δύσκολες συνθῆκες καί βεβαίως τούς ἐλλογιμωτάτους καί ἐκλε-κτούς

εἰσηγητές μας πού ἀνταπο-κρινόμενοι στήν πρόσκλησή μας πλαισίωσαν τό Συνέδριο.

Εὐχαριστίες ἀνήκουν καί πρός τούς ἄρχοντες, ἰδιαιτέρως στόν Δήμαρχό μας καί τούς ἀντιδημάρχους, πολιτικούς καί στρατιωτικούς, τῆς πόλεως καί τῆς περιφερείας μας, τήν προϊστα-μένη τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Ἠμα-θίας κ. Ἀγγελική Κοτταρίδη, καί πρός ὅλους ὅσους παρηκολού-θη-σαν τό Συνέδριό μας, ἐκφράζοντας μαζί μας τήν εὐγνω-μοσύνη, τήν ἀγάπη καί τόν σεβασμό τους στόν ἱδρυτή τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας καί μέγιστο ἀπόστολο, τόν οὐρανο-βάμονα ἀπόστολο Παῦλο.

Ἰδιαιτέρως θέλω νά εὐχαριστήσω τούς πατέρες, γιατί μέ τή δυνατότητα πού αὐτοί «ἀνεκάλυψαν», μπορεῖ φέτος νά δεῖ διαδικτυακά τό Συνέδριό μας ὅλος ὁ κόσμος, κυρίως ὅμως οἱ δικοί μας ἄνθρωποι, ἐδῶ στόν Ἑλλαδικό χῶρο: τόν π. Γεράσιμο, τόν π. Κοσμᾶ, τόν π. Ἀντώνιο καί τόν π. Παντελεήμονα, καί βεβαίως τόν Πρωτοσύγκελλο, π. Ἀθηναγόρα Μπίρδα, καί τόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο π. Δημήτριο Μπακλαγῆ, γιά ὅλη τήν ὀργάνωση τοῦ Συνεδρίου πρός τιμήν τοῦ πρωτοκορυφαίου ἀποστόλου Παύλου.

Πρός Αὐτόν ἀναπέμπουμε καί τήν καταληκτήρια, ὁλοκάρδια εὐχαρι-στία μας, γιατί μέ τόν λόγο του καί μέ τό ἦθος του μᾶς δίδαξε ὅλες αὐτές τίς ἡμέρες, καί δεόμεθα ταπει-νῶς, ὅπως διά τῶν πρεσβειῶν του ὁ Θεός «πληρώσει πᾶσαν χρεί-αν ὑμῶν κατά τό πλοῦτος αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φιλ. 4.19).